

INDHOLDSFORTEGNELSE

1. Nøgleord.....	3
2. Resumé	3
3. Landbrug i Spanien.....	3
4. Markedet.....	4
5. Tendenser.....	6
6. Fiskeri.....	8

1. NØGLEORD

Spanien, Barcelona, Madrid, landbrug, husdyr, svin, fjerkræ, kvæg, mælkekvoter, markafgrøder, pesticider, økologi, miljø, gyllehåndtering, NH₃, fiskeri, fiskekonserves, akvakultur, EU-støtte, sektoranalyse.

2. RESUMÉ

Spanien er EU's næststørste land med et areal på 501.757 km², hvoraf næsten 50 % bliver brugt til landbrug. Landbruget er derfor en vigtig strategisk sektor. Spanien er Europas største eksportør af frugt og grønt og verdens største producent af olivenolie. Spanien er også Europas største producent af økologisk frugt og grøntsager og eksporterer en stor del af produktionen.

Husdyrproduktionen i Spanien er blandt top 5 i EU ift. produktion af svinekød (2), oksekød (5) og fjerkræ (5) samt det eneste land, hvor produktionen på alle 3 arter steg i perioden 2010 – 2015; svin med 16 % kvæg med 4 % og fjerkræ med 7 %. Landet er fortsat blandt de største nettomodtagere af EU's landbrugsstøtte

Fiskerisektoren er også meget vigtig i Spanien. Spanierne er storforbrugere af fisk og skaldyr, og spiser årligt ca. 25,9 kg pr. indbygger – det højeste forbrug i Europa. Spanien har Europas største fiskeflåde og er blandt de førende inden for akvakultur.

3. LANDBRUG I SPANIEN

Spanien har en befolkning på 46 mio. Mennesker og har 16.987.299 hektar opdyrket jord. De 3 største landbrugssektorer i Spanien er korn (37 %), oliven (15 %) og frugt (8 %).

Spanien har en meget varieret produktion af afgrøder. Dette skyldes blandt andet de forskellige klimatyper, der findes i landets 17 regioner. Disse klimaforhold muliggør en mere varieret produktion, end den man har i mange andre lande. I Spanien produceres bl.a. korn, ris, vin, oliven, grøntsager, bælgfrugter, frugter, nødder, bær.

I området ud mod Atlanterhavet minder klimaet meget om det danske, hvor nedbør og grønne landskaber er iøjefaldende. I det centrale Spanien har man typisk fastlandsklima, hvor store temperaturudsving finder sted. Langs Middelhavet opleves det typiske kystklima og i enkelte områder i Andalusien, Sydspanien, har man tropisk klima.

Spanien er EU's næststørste land målt på areal, og næsten 50 % bliver anvendt til landbrug. Spanien modtog i 2015 omkring 6,77 mia. euro i landbrugsstøtte af EU.

Det relative landbrugsareal og den gennemsnitlige størrelse af landbrugerne svinger dog meget regioner imellem. I Nordspanien ville man typisk opleve, at hver landmand ejer et lille stykke jord, typisk mindre end 1 Ha., hvorimod man i Sydspanien, især i Andalusien og Extremadura, har få ejere til områder på flere tusinde Ha.

4. MARKEDET

Spanien har en stor produktion af kødprodukter, fisk samt frugt og grøntsager. I de seneste år har der været stor fokus på internationalisering og Spaniens fødevarerindustri er blandt andet kendt for at være verdens førende nation inden for produktion af oliven og olivenolie. Spanien er også Europas største producent af fisk. Yderligere er landet en af de førende spillere i kødbranchen og Europas største producent af frugt og grøntsager med en produktion på 26,8 mio. tons.

Når man kigger på Danmarks samhandel med Spanien for ikke forarbejdede landbrugsvarer, er Spanien absolut nettovinder med et overskud på 1,2 mia. DKK, primært pga. frugt og grøntsager. Den danske eksport af afgrøder til Spanien begrænser sig til kornvarer såsom blød hvede, byg og kartofler for i alt 250 mio. DKK.

HUSDYRPRODUKTION

Kød

Ferskt og forarbejdet kød er Spaniens førende eksport inden for fødevarer. Hele 1,52 mio. tons kød blev eksporteret fra Spanien i 2015.

Spanien er blandt top 5 lande i EU i forhold til produktion af svinekød (2), oksekød (5) fjerkræ (5), og er det eneste land, hvor produktionen på alle arter steg i

en femårig periode fra 2010 – 2015. I perioden steg svineproduktionen med 16 %, kvæg med 4 % og fjerkræ med 5 %. Industrien til forarbejdning af kødvarer er den 5. største i Spanien. Kødbranchen beskæftiger ca. 23 % af arbejdsstyrken i fødevarerindustrien og står for ca. 20 % af den samlede omsætning.

Svin

Med mere end 46 millioner slagtede svin om året er Spaniens den næststørste producent i EU og fjerdestørste i Verden. Tæt fulgt af Tyskland har Spanien dog stadig den største avlsbestand af svin. Der findes omkring 25 mio. svin i landet, hvoraf ca. 25 % findes i Catalonien. Forbruget pr. indbygger ligger på omkring 50 kg/år.

Efter et drastisk fald ved overgangen til år 2008, er importen af svinekød steget støt de seneste år, hvor 8 % af den samlede import af svinekød kommer fra Danmark. I forhold til svinekød er handelsbalancen mellem Danmark og Spanien tæt på nul.

Kvæg

Kødkvæg er Spaniens tredjestørste inden for kødproduktion, kun overgået af produktionen af svin og fjerkræ. Der findes mere end 18 millioner får og hvad angår kvæg bibeholder Spanien en sjetteplads med en bestand på ca. 6 mio. kvægdyr, hvor 2,3 mio. bliver slagtede hvert år og 900.000 er malkekøer.

Mælk

Produktionen af komælk endte i 2014 på 6,34 mio. ton, hvilket svarede til en stigning på 1,6 % i forhold til tidligere periode. Udover komælk producerer Spanien omkring 1 tons fåre- og gedemælk, der hovedsageligt anvendes i osteproduktionen. Opdræt af kød- og malkekvæg er overvejende koncentreret i de nordlige regioner, Asturien, Baskerlandet og Galicien, mens fåreavl ikke knytter sig til bestemte lokaliteter. Svineavl er udbredt i Catalonien, Castilla & León samt i Aragón. Specielt i Andalusien opdrættes tyre til tyrefægtning og heste.

MARKAFGRØDER

Vin

Spanien er det land i verden med det største areal af vinmarker på 958.657 hektarer. I 2015 producerede Spanien 42,7 mio. hektoliter, hvilket svarede til 15,3 % af den samlede produktion i verden. Derudover er Spanien den tredjestørste producent af vin i verden.

I 2015 kunne Spanien fremvise en eksport på 27,22 mio. hektoliter til en værdi af 2.837 mio. euro., og er dermed verdens førende inden for vinekspert i omfang.

Afgrøder

Afgrøderne i Spanien omfatter bl.a. byg og hvede, der især dyrkes på La Meseta og i de sydvestlige dele af Andalusien. Sukkerroer dyrkes især i Castilla y León, og majs og kartofler i det fugtige Galicien. Ved hjælp af kunstvanding dyrkes ris i Sevilla, Valencia, Tarragona og Murcia. Vindruer dyrkes bl.a. i Navarra og Rioja i Ebrobækkenet, i La Mancha og i Andalusien ved flodsletterne omkring Guadalquivir, hvilket har muliggjort, at Spanien i dag er en af verdens største vinproducenter.

Byg og hvede er de primære afgrøder, der produceres i Spanien. I 2014 blev der i Spanien produceret 6,48 mio. tons hvede og 5,66 mio. tons byg, hvor den samlede produktion var på omkring 18 mio. tons. Den resterende produktion er delt ud på afgrøderne rug, havre, majs. I 2015 blev der produceret 0,84 mio. tons ris.

Spanien er en stor netto importør af afgrøder. I 2015 importerede man hele 12,4 mio. tons afgrøder, hvor det hovedsageligt var hvede, byg og majs der blev importeret.

5. TENDENSER

Økologisk landbrug

Spanien er Europas største producent af økologisk frugt og grøntsager, dog eksporteres størstedelen af denne produktion til udlandet, på trods af, at spaniernes forbrug af økologiske fødevarer er steget markant de seneste år. Med større fokus på sundhed blandt politikerne de seneste år, er sund mad i højere grad blevet et bevidst valg hos den spanske forbruger, hvilket har smittet af på forbruget af økologiske produkter.

De økologiske afgrøder anvendes hovedsageligt i forarbejdede fødevarer. Det spanske marked inden for økologiske produkter forventes at stige med 12 % inden år 2020.

Arealmæssigt er Spanien EU's største land i forhold til økologisk landbrug med ca. 1,7 mio. hektar. I landet findes der ca. 34.000 økologiske landmænd som producerer for en værdi af 7,5 mia. DKK. Andalusien og Catalonien er regionerne med flest operatører og største økologisk dyrkede areal. Spanien eksporterer halvdelen af sin økologiske produktion, hvor ca. 60 % tilhører gruppen frugt og grønt.

Modernisering og Miljøspørgsmål

I de sidste 20-30 år har de traditionelle husdyrproduktioner, især svin og fjerkræ, opnået et pænt niveau af professionalisme og modernisering i Spanien. Generelt kan man sige, at mange af husdyrbedrifterne i Spanien er ca. 10-20 år gamle, men selv om nogle eller mange af dem er blevet moderniserede, er det generelle indtryk dog stadig, at de nye teknologier ikke er meget anvendte endnu.

Spaniens centrale og regionale myndigheder har udarbejdet diverse informationsmateriale til landmænd omkring BAT og vejledninger om produktion, miljø og affaldshåndtering (herunder gyllehåndtering). Både myndigheder og landmandsorganisationer arrangerer seminarer, kurser, konferencer o.l., hvor teknologier og produktionsmetoder, som anvendes i Nordeuropa, bl.a. i Danmark, ofte bruges som reference og model.

Gylleproblemet i Spanien kan resumeres til, at der er alt for lidt landbrugsareal i de områder, hvor gyllen produceres. Dette har medført en betydelig forurening af grundvandet og en stor social alarm.

Hver region i Spanien har identificeret såkaldte følsomme områder, hvor anvendelsen af gylle som gødning begrænses til 170 kg. N / Ha, og der er blevet iværksat forskellige tiltag for bedre at styre affaldsproduktion og -håndtering samt for at finde løsninger til en bedre behandling, dog indtil nu uden den store succes.

På baggrund af den langsommelige moderniseringsproces og de stadige forureningsproblemer, er der opstået flere markedsmuligheder for danske maskinproducenter. I Danmark forsøger man allerede i flere miljøeffektive landbrugsteknologier:

- Enzymer i foderstoffer, der begrænser ammoniakfordampningen fra husdyrgødning
- Teknologier der reducerer lugten fra staldene
- Nye metoder til at bringe husdyrgødningen ud

- Effektive teknologier til behandling af husdyrgødning (fx biogasanlæg og separation teknologi, teknologier til behandling af husdyrgødning med syre og ozon).

Via en koordineret forsknings og innovationsindsats, som kombinerer biologisk og teknologisk viden, er der mulighed for at skabe et grundlag for forbedret dyremateriale, ernæring, styrings- og managementsystemer og implementering af innovative produktionssystemer til husdyrene. Disse systemer kan i høj grad eksporteres til lande som Spanien, som endnu ikke er ligeså langt i den teknologiske udvikling som Danmark.

De spanske landbrug har skabt yderligere mulighed for dansk eksport af biogasanlæg. Danmark er i en positiv udvikling på dette område, der bliver investeret i at udvikle nye projekter og man tilbyder allerede flere typer biogasanlæg. Disse kan enten være biogafællesanlæg, som behandler husdyrgødning fra flere landbrug, eller gårdbiogasanlæg, som ligger på en enkelt landbrugsbedrift. Begge typer biogasanlæg kan være relevante i et land som Spanien, alt afhængig af hvilken region, der er tale om.

6. FISKERI

Spanierne er storforbrugere af fisk og skaldyr, og spiser årligt ca. 25,9 kg pr. indbygger – det højeste forbrug i Europa. Efterspørgslen er størst på laks, blæksprutte, sværdfisk og krebsdyr. Indbyggerne spiser i gennemsnit fisk og skaldyr 2,5 gange om ugen og køber det som regel i supermarkeder (61,7 %). Spanien har en kyststrækning på omkring 8.000 km langs Middelhavet, Biscayabugten og Atlanterhavet, og fiskeri er en naturlig del af livet i kystområderne.

Der bliver importeret fire gange så meget fisk og skaldyr som kød i Spanien, hvoraf store dele kommer fra hovedleverandøren, Argentina.

De store mængder importeret fisk og skaldyr nåede i 2014 op på en værdi af 2.093,8 millioner euros, sammenlignet med importen i hele EU, der havde en samlet værdi af 21.029 millioner euros.

I 2015 var Spanien med sine 2.956 tons, det land med den største fiskekvote i EU, hvilket udgjorde hele 18,3 % af den samlede kvote inden for EU.

I forhold til egen fangst, er landet en af Europas førende fiskerierationer med en årlig fangst på ca. 1,4 mio. tons fisk, fortrinsvis fordelt på torsk, tun, sardiner, blæksprutter og skaldyr (især muslinger og østers). Fiskerflåden på ca. 11.000 både, er under modernisering, og en stor del af den opererer ved Newfoundland, Grønland, Island, De Kanariske Øer og ud for Vestafrikas kyst.

De vigtigste områder for fangstlandinger og forarbejdningsvirksomheder er Galicien med Vigo og La Coruña som de største havne. Længere mod øst i Biscayen er havnebyen Bilbao den dominerende, og Andalusien har byerne Cádiz og Huelva som vigtigste fiskerihavne.

Fiskekonserves

Spanien er det førende land i Europa indenfor både produktion, eksport og forbrug af tun per indbygger.

Der er ca. 12.000 ansatte i denne industri, som i 2014 producerede 366.000 tons fiskerkonserves, hvoraf ca. 60 % var tun. Tunkonservessektoren er i dag hårdt presset af konkurrencen fra tredjelande især Asien, som har langt lavere produktionsomkostninger. Dertil kommer, at 60 % af salget af tunkonserves i detailledet er med distributørens egne (billigere) mærker, der presser prisen på de spanske fabrikanters mærker ned og overlader dem færre midler til bl.a. forskning og innovation.

Akvakultur

I 2014 var Spanien et af Europas førende markeder indenfor akvakultur med en produktion på 282.242 tons, der udgør 21,7 % af den samlede europæiske produktion, som lå på 1,3 millioner tons. Traditionelt set har Spanien altid haft en akvakultur, men landet blev i en periode teknologisk overhalet indenom af lande som Norge og Grækenland. I slutningen af 90'erne begyndte Spanien dog at gennemgå en vigtig teknologisk udvikling inden for akvakultur.

Indtil den teknologiske udvikling begyndte at tage fart i Spanien i 90erne, bestod produktionen næsten udelukkende af muslinger, der blev dyrket i henholdsvis fjorde, floder, sumpomgivelser og dambrug. Spaniens er pt. verdens næststørste producent efter Kina. I 2014 udgjorde produktionen af muslinger i Spanien hele 220.449 tons.

Efterhånden som teknologien er blevet udviklet, er der kommet nye sorter til, og i dag er produktionen mere varieret. Med hensyn til akvakulturfisk, produceres der primært guldbars, regnbueørred, havbars samt pighvar, ål, ørnefisk og søtunge. Det spanske havbrug producerede i 2015 16.231 tons guldbars og 21.324 tons havbars.

The Trade Council is a part of the Ministry of Foreign Affairs and is the official export and investment promotion agency of Denmark. The Trade Council benefits from around ninety Danish Embassies, Consulates General and Trade Commissions abroad. The Trade Council advises and assists Danish companies in their export activities and internationalization process according to the vision: Creating Value All the Way.

The work in the Trade Council follows specific procedures and quality guidelines. In this way our customers are secured the best possible quality under the varying working and market conditions at any given point of time.

Ministry of Foreign Affairs of Denmark

Danmarks Handelskontor, Barcelona
Rambla de Catalunya 81, 5. 4a
08008 Barcelona (Spanien)
Tel: + 34 93 487 5486
Fax: + 34 93 488 1772
E-mail: bcnhkt@um.dk
<http://spanien.um.dk/>